

دانشکده دندانپزشکی
قالب نگارش طرح دوره

عنوان درس : پرIODنتیکس نظری ۲

مخاطبان: دانشجویان ترم: ششم

تعداد واحد: 1 واحد نظری

زمان ارائه درس: دوشنبه ساعت 8.30-7.30 نیمسال دوم 1404-1405

مدرس: دکتر زهرا سهرابی-دکتر نرگس ضیایی-دکتر پریسا امینی-دکتر لینا ظریف پور

دروس پیش نیاز: پرIODنتیکس نظری 1 مسنول درس: دکتر ضیایی

هدف کلی دوره: «توانمندسازی دانشجویان در تشخیص، پیشگیری و مدیریت درمانی بیماری‌های

پرIODنتال (بافت‌های نگهدارنده دندان) با رویکرد مبتنی بر شواهد (Evidence-Based)، به گونه‌ای که دانشجویان قادر باشند با در نظر گرفتن وضعیت سلامت عمومی بیمار، طرح درمان جامع و مناسبی را تدوین و اجرا نمایند.»

اهداف کلی جلسات :

- جلسه ۱: آشنایی با تعاریف پایه و تاریخچه طبقه‌بندی بیماری‌های پرIODنتال.
- جلسه ۲: بررسی دقیق‌تر سیستم‌های طبقه‌بندی و عوامل خطر اپیدمیولوژیک.
- جلسه ۳: شناخت علایم بالینی و تشخیص ژنژیویت وابسته به پلاک.
- جلسه ۴: بررسی تظاهرات بالینی و هیستولوژیک ژنژیویت‌های غیر وابسته به پلاک.
- جلسه ۵: تحلیل اتیولوژی و نقش عوامل سیستمیک در ژنژیویت‌های غیر پلاکی.
- جلسه ۶: شناخت نمای بالینی، اپیدمیولوژی و مراحل پرIODنتیت مزمن.
- جلسه ۷: تشخیص و تمایز پرIODنتیت مهاجم از انواع دیگر.
- جلسه ۸: ارزیابی عوامل موثر بر پیش‌آگهی (Prognosis) بیماری‌ها.
- جلسه ۹: درک اصول علمی و پروتکل‌های درمان غیرجراحی (SRP).
- جلسه ۱۰: بررسی تکنیک‌های دقیق جرم‌گیری و صاف کردن ریشه.
- جلسه ۱۱: آشنایی با اصول تجویز آنتی‌بیوتیک‌های سیستمیک و موضعی.
- جلسه ۱۲: شناخت اندیکاسیون‌ها و پاتوفیزیولوژی افزایش حجم لثه.
- جلسه ۱۳: بررسی تکنیک‌های جراحی و متریال‌های مورد استفاده در گرافت.
- جلسه ۱۴: تشخیص و مدیریت پاتولوژی بیماری‌های حاد و افس‌CESS‌ها.
- جلسه ۱۵: تدوین پروتکل‌های درمانی فوری و دارویی در اورژانس‌های پرIODنتال.
- جلسه ۱۶: درک ارتباطات دوطرفه بیماری‌های پرIODنتال با بیماری‌های سیستمیک.
- جلسه ۱۷: توانایی تدوین و اولویت‌بندی طرح درمان جامع (Treatment Planning).

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

جلسه ۱: مبانی و طبقه‌بندی بیماری‌های پرIODنتال

هدف کلی: آشنایی با تعاریف پایه و تاریخچه طبقه‌بندی بیماری‌های پرIODنتال.

تفاوت تعاریف «بافت‌های نگهدارنده دندان» و «بیماری پرIODنتال» را بیان کند.

مراحل تکامل سیستم‌های طبقه‌بندی (از ۱۹۸۹ تا ۲۰۱۷) را مرور کند.

مفاهیم کلیدی «ژنژیویت» و «پرIODنتیت» را از هم تفکیک نماید.

جلسه ۲: طبقه‌بندی دقیق و عوامل خطر

هدف کلی: بررسی دقیق‌تر سیستم‌های طبقه‌بندی و عوامل خطر اپیدمیولوژیک.

معیارهای جدید طبقه‌بندی ۲۰۱۷ (مرحله و گرید) را تشریح کند.

عوامل خطر محلی و سیستمیک موثر بر پیشرفت بیماری را لیست نماید.

شیوع بیماری‌های پریدونتال در جمعیت‌های مختلف را تحلیل کند.

جلسه ۳: ژنژیویت وابسته به پلاک

هدف کلی: شناخت علایم بالینی و تشخیص ژنژیویت وابسته به پلاک.

تظاهرات بالینی اولیه و پیشرفته ژنژیویت پلاکی را توصیف کند.

معیارهای تشخیصی افتراقی بین ژنژیویت سالم و بیمار را بیان نماید.

پاتوفیزیولوژی تشکیل پلاک و نقش آن در التهاب را توضیح دهد.

جلسه ۴: ژنژیویت غیر وابسته به پلاک (تظاهرات)

هدف کلی: بررسی تظاهرات بالینی و هیستولوژیک ژنژیویت‌های غیر وابسته به پلاک.

انواع ژنژیویت‌های غیر پلاکی (ژنتیکی، سیستمیک، عفونی) را نام ببرد.

تغییرات هیستولوژیک بافت لثه در این بیماری‌ها را تشریح کند.

تفاوت‌های ظاهری این ژنژیویت‌ها با ژنژیویت پلاکی را بیان نماید.

جلسه ۵: ژنژیویت غیر وابسته به پلاک (اتیولوژی)

هدف کلی: تحلیل اتیولوژی و نقش عوامل سیستمیک در ژنژیویت‌های غیر پلاکی.

ارتباط بیماری‌های سیستمیک (مانند دیابت، HIV، کم‌خونی) با لثه را بررسی کند.

نقش عوامل ژنتیکی و ایمونولوژیک در بروز بیماری را تحلیل نماید.

مکانیسم‌های ایجاد ضایعات لثه‌ای ناشی از داروها را توضیح دهد.

جلسه ۶: پریدونتیت مزمن

هدف کلی: شناخت نمای بالینی، اپیدمیولوژی و مراحل پریدونتیت مزمن.

مراحل خفیف، متوسط و شدید پریدونتیت مزمن را بر اساس تخریب استخوان تعریف کند.

الگوهای تخریب استخوانی (افقی و عمودی) را در رادیوگرافی تشخیص دهد.

اپیدمیولوژی و گروه‌های سنی درگیر در این بیماری را تشریح نماید.

جلسه ۷: پرئودنتیت مهاجم

هدف کلی: تشخیص و تمایز پرئودنتیت مهاجم از انواع دیگر.

تفاوت‌های کلیدی پرئودنتیت مهاجم (سابقه خانوادگی، سن پایین، پیشرفت سریع) را بیان کند.

معیارهای تشخیصی پرئودنتیت مهاجم موضعی و منتشر را مقایسه نماید.

نقش میکروارگاناسم‌های خاص (مانند *A. actinomycetemcomitans*) را توضیح دهد.

جلسه ۸: پیش‌آگهی (Prognosis)

هدف کلی: ارزیابی عوامل موثر بر پیش‌آگهی (Prognosis) بیماری‌ها.

معیارهای تعیین پیش‌آگهی (خوب، مشکوک، بد، غیرقابل پیش‌بینی) را تشریح کند.

عواملی که پیش‌آگهی را بدتر می‌کنند (مانند سیگار، عدم همکاری بیمار) را لیست نماید.

استراتژی‌های بهبود پیش‌آگهی در بیماران با شرایط بحرانی را بیان کند.

جلسه ۹: اصول درمان غیرجراحی

هدف کلی: درک اصول علمی و پروتکل‌های درمان غیرجراحی (SRP).

اهداف اصلی درمان غیرجراحی (کنترل پلاک، کاهش التهاب) را بیان کند.

مراحل استاندارد یک جلسه درمان غیرجراحی را تشریح نماید.

اهمیت زمان‌بندی و تقسیم‌بندی جلسات درمان را تحلیل کند.

جلسه ۱۰: تکنیک‌های درمان غیرجراحی

هدف کلی: بررسی تکنیک‌های دقیق جرم‌گیری و صاف کردن ریشه.

تکنیک‌های صحیح استفاده از ابزارهای دستی و ارتونیک را تشریح کند.

اصول صاف کردن سطح ریشه (Root Planing) و حذف بافت‌های آلوده را بیان نماید.

عوارض احتمالی درمان غیرجراحی و راه‌های پیشگیری از آن‌ها را توضیح دهد.

جلسه ۱۱: درمان‌های آنتی‌میکروبیال

هدف کلی: آشنایی با اصول تجویز آنتی‌بیوتیک‌های سیستمیک و موضعی.

اندیکاسیون‌های تجویز آنتی‌بیوتیک در پرئودنتولوژی را مشخص کند.

پروتکل‌های دوزینگ و تداخلات دارویی آنتی‌بیوتیک‌های رایج را بیان نماید.

مزایا و معایب استفاده از آنتی‌میکروبیال‌های موضعی (مانند میکروژل) را مقایسه کند.

جلسه ۱۲: افزایش حجم لثه (پاتوفیزیولوژی و اندیکاسیون)

هدف کلی: شناخت اندیکاسیون‌ها و پاتوفیزیولوژی افزایش حجم لثه.

دلایل نیاز به افزایش حجم لثه (حساسیت ریشه، زیبایی، عمق جیب) را تشریح کند.

فرآیند ترمیم بافتی و پیوند بافت پس از جراحی را توضیح دهد.

انواع بافت‌های اهدایی (خودی، هم‌پیوند، پیوند مصنوعی) را نام ببرد.

جلسه ۱۳: تکنیک‌های جراحی افزایش حجم

هدف کلی: بررسی تکنیک‌های جراحی و متریال‌های مورد استفاده در گرافت.

تکنیک‌های مختلف پیوند لثه (Free Gingival Graft, Connective Tissue Graft) را مقایسه کند.

طراحی فلپ‌های جراحی مناسب برای گرافت را تشریح نماید.

متریال‌های پوششی و بیولوژیک (GTR) و کاربرد آن‌ها را بیان کند.

جلسه ۱۴: بیماری‌های حاد و ابس‌CESS (تشخیص)

هدف کلی: تشخیص و مدیریت پاتولوژی بیماری‌های حاد و ابس‌CESS‌ها.

انواع ابس‌CESS‌های پریودنتال (حاد، مزمن، حاد-مزمن) را تعریف کند.

معیارهای تشخیص افتراقی بین ابس‌CESS پریودنتال و پری‌اپیکال را بیان نماید.

علائم بالینی و رادیوگرافی منجر به تشخیص سریع را تشریح کند.

جلسه ۱۵: درمان بیماری‌های حاد و اورژانس

هدف کلی: تدوین پروتکل‌های درمانی فوری و دارویی در اورژانس‌های پریودنتال.

مراحل تخلیه و زهکشی ابس‌CESS را به ترتیب اولویت بیان کند.

پروتکل تجویز داروهای مسکن و آنتی‌بیوتیک در موارد اورژانسی را تشریح نماید.

زمان‌بندی پیگیری بیمار پس از درمان حاد را تعیین کند.

جلسه ۱۶: پریودنتولوژی و پزشکی (Periodontal Medicine)

هدف کلی: درک ارتباطات دوطرفه بیماری‌های پریودنتال با بیماری‌های سیستمیک.

ارتباط بیماری‌های پریودنتال با دیابت، بیماری‌های قلبی-عروقی و زایمان زودرس را تحلیل کند.

تاثیر بیماری‌های سیستمیک بر پاسخ بافتی لثه را توضیح دهد.

اهمیت هماهنگی با پزشک متخصص در مدیریت بیماران دارای بیماری‌های زمینه‌ای را بیان نماید.

جلسه ۱۷: تدوین طرح درمان جامع

هدف کلی: توانایی تدوین و اولویت‌بندی طرح درمان جامع (Treatment Planning).

مراحل گام‌به‌گام تدوین طرح درمان (از تشخیص تا نگهداری) را تشریح کند.

اولویت‌بندی درمان‌ها (فوری، ضروری، انتخابی) را در یک کیس بالینی انجام دهد.

نحوه مستندسازی و ارتباط با بیمار در مورد طرح درمان پیشنهادی را بیان نماید.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱. جلسه ۱: تعاریف پایه و تفاوت‌های کلیدی بین ژنژیویت و پریودنتیت را به وضوح بیان کند.
۲. جلسه ۲: سیستم طبقه‌بندی جدید (۲۰۱۷) را برای یک کیس فرضی تشریح و عوامل خطر آن را شناسایی کند.
۳. جلسه ۳: علایم بالینی ژنژیویت پلاکی را از روی تصاویر یا کیس‌های بالینی تشخیص دهد.
۴. جلسه ۴: انواع ژنژیویت‌های غیر پلاکی را بر اساس تظاهرات ظاهری و هیستولوژیک از هم تفکیک کند.
۵. جلسه ۵: نقش بیماری‌های سیستمیک و داروها را در ایجاد ضایعات لثه‌ای غیر پلاکی تحلیل کند.
۶. جلسه ۶: مراحل و شدت پریودنتیت مزمن را بر اساس تخریب استخوان در رادیوگرافی تعیین کند.
۷. جلسه ۷: پریودنتیت مهاجم را از پریودنتیت مزمن با توجه به سن، سرعت پیشرفت و سابقه خانوادگی تشخیص دهد.
۸. جلسه ۸: پیش‌آگهی (Prognosis) دندان‌های یک کیس بالینی را با ذکر دلایل، ارزیابی و طبقه‌بندی کند.
۹. جلسه ۹: مراحل استاندارد و اصول اولیه درمان غیرجراحی (SRP) را برای یک بیمار توضیح دهد.
۱۰. جلسه ۱۰: تکنیک‌های صحیح جرم‌گیری و صاف کردن ریشه را در یک شبیه‌سازی یا کیس تشریح کند.
۱۱. جلسه ۱۱: پروتکل تجویز آنتی‌بیوتیک‌های سیستمیک و موضعی را برای یک کیس خاص انتخاب و توجیه کند.
۱۲. جلسه ۱۲: اندیکاسیون‌های لازم برای افزایش حجم لثه را در یک کیس بالینی تشخیص دهد.
۱۳. جلسه ۱۳: تکنیک جراحی و نوع گرافت مناسب را برای یک کیس با نیاز به افزایش حجم انتخاب کند.
۱۴. جلسه ۱۴: نوع اَبس‌CESS (پریودنتال یا پری‌اپیکال) را بر اساس علائم و رادیوگرافی تشخیص دهد.
۱۵. جلسه ۱۵: پروتکل درمانی فوری (تخلیه، دارو و پیگیری) را برای یک بیمار با اَبس‌CESS حاد تدوین کند.
۱۶. جلسه ۱۶: ارتباط بیماری پریودنتال با یک بیماری سیستمیک خاص (مثل دیابت) را تحلیل و مدیریت مشترک را پیشنهاد دهد.
۱۷. جلسه ۱۷: یک طرح درمان جامع (Treatment Plan) کامل و اولویت‌بندی شده برای یک کیس بالینی پیچیده تدوین کند.

منابع: contemporary oral and maxillofacial surgery- Peterson. Last edition

روش تدریس: سخنرانی و فیلم آموزشی و پرسش و پاسخ

وسایل آموزشی: پاور پوینت

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (ر)	تاریخ	ساعت

		حسب درصد)		
کونیز	تستی وتشریحی	10درصد	//////////	//////////
آزمون میان ترم	تستی وتشریحی	20درصد	مطابق اعلام آموزش	
آزمون پایان ترم	تستی وتشریحی	60درصد	مطابق اعلام آموزش	
حضور فعال در کلاس		10درصد		

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

۱. حضور و غیاب: حضور فعال در تمام جلسات الزامی است. حداکثر ۲۰٪ غیبت مجاز است؛ در غیر این صورت، نمره مستمر حذف می‌شود.
  ۲. تعهد زمانی: ورود به کلاس باید حداقل ۵ دقیقه قبل از شروع تدریس باشد. تأخیر مکرر باعث کسر نمره انضباطی می‌شود.
  ۳. استفاده از موبایل: استفاده از تلفن همراه در حین تدریس ممنوع است (مگر برای اهداف آموزشی خاص با اجازه استاد).
  ۴. احترام متقابل: رعایت ادب و احترام نسبت به استاد و هم‌کلاسی‌ها در پرسش و پاسخ و بحث‌های کلاسی الزامی است.
- انتظارات از دانشجو

۱. آمادگی پیش از کلاس: مطالعه سرفصل‌های پیشنهادی (از منابع اصلی مانند Carranza یا Lindhe) قبل از هر جلسه برای درک عمیق‌تر مطالب.
۲. مشارکت فعال: شرکت در بحث‌های کلاسی، پرسش‌های چالشی و ارائه نظرات علمی درباره کیس‌های بالینی مطرح شده.
۳. انجام تکالیف: تحویل به‌موقع پروژه‌ها، کیس‌های بالینی یا مقالات علمی (در صورت تعیین توسط استاد) طبق ددلاین‌های اعلام شده.
۴. یادگیری مبتنی بر شواهد: توانایی ارجاع به منابع معتبر و مقالات روز دنیا (Evidence-Based) در پاسخ به سوالات یا تحلیل کیس‌ها.
۵. مسئولیت‌پذیری: درک اینکه پرودنتیکس پایه‌ای برای سلامت دهان و دندان است و یادگیری آن نیازمند دقت بالا در تشخیص و درمان است.

نام و امضای مدرس: نام و امضای مدیر گروه: دکتر زهراسهرابی

نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر ندا مظفری

تاریخ تحویل: تاریخ ارسال:

تاریخ ارسال

:

جدول زمانبندی درس پریو دانتیکس نظری 2
روز و ساعت جلسه : دوشنبه ساعت 7.30-8.30 نیمسال دوم 1404-1405

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
1		تعریف و طبقه بندی بیماریهای پریو دنتال	دکتر امینی
2		تعریف و طبقه بندی بیماریهای پریو دنتال	دکتر امینی
3		علائم بالینی ژنژیویت وابسته به پلاک	دکتر امینی
4		علائم بالینی و هیستولوژیک و اتیولوژی ژنژیویت غیر وابسته به پلاک	دکتر امینی
5		علائم بالینی و هیستولوژیک و اتیولوژی ژنژیویت غیر وابسته به پلاک	دکتر امینی
6		نمای بالینی و تشخیص و اپیدمیولوژی پریودنتیت مزمن	دکتر سهرابی
7		نمای بالینی و تشخیص و اپیدمیولوژی پریودنتیت مهاجم	دکتر سهرابی
8		پروگنوز بیماریهای پریودنتال	دکتر سهرابی
9		درمان غیر جراحی بیماریهای پریودنتال	دکتر ظریف پور
10		درمان غیر جراحی بیماریهای پریودنتال	دکتر ظریف پور
11		درمانهای آنتی میکروبیال	دکتر ضیایی
12		افزایش حجم لثه	دکتر ظریف پور
13		درمان افزایش حجم لثه	دکتر ظریف پور
14		بیماریهای حاد لثه ای و آبسه های پریودنتال و درمان آنها	دکتر سهرابی
15		بیماریهای حاد لثه ای و آبسه های پریودنتال و درمان آنها	دکتر سهرابی
16		Periodontal medicine	دکتر سهرابی
17		طرح درمان	دکتر ضیایی

جدول بلوپرینت آزمون: پریو دانتیکس نظری 2 نیمسال تحصیلی : دوم 1404-1405 دانشکده: دندانپزشکی گروه آموزشی: پریو دانتیکس						
ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری	
					حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی
1	تعریف و طبقه بندی بیماریهای پریو دنتال	1	6.25	3	2	1
2	تعریف و طبقه بندی بیماریهای پریو دنتال	1	6.25	3	2	1
3	علائم بالینی ژنژیویت و ابسته به پلاک	1	6.25	3	2	1
4	علائم بالینی و هیستولوژیک و اتیولوژی ژنژیویت غیر وابسته به پلاک	1	6.25	3	2	1
5	علائم بالینی و هیستولوژیک و اتیولوژی ژنژیویت غیر وابسته به پلاک	1	6.25	3	2	1
6	نمای بالینی و تشخیص و اپیدمیولوژی پریودنتیت مزمن	1	6.25	3	2	1
7	نمای بالینی و تشخیص و اپیدمیولوژی پریودنتیت مهاجم	1	6.25	3	2	1
8	پروگنوز بیماریهای پریودنتال	1	6.25	3	1	2
9	درمان غیر جراحی بیماریهای پریودنتال	1	6.25	3	1	2
10	درمان غیر جراحی بیماریهای پریودنتال	1	6.25	3	1	2
11	درمانهای آنتی میکروبیال	1	6.25	3	2	1
12	افزایش حجم لثه	1	6.25	3	2	1
13	درمان افزایش حجم لثه	1	6.25	3	1	2
14	بیماریهای حاد لثه ای و آبسه های پریودنتال و درمان آنها	1	6.25	3	2	1
15	بیماریهای حاد لثه ای و آبسه های پریودنتال و درمان	1	6.25	3	2	1

						آنها	
	1	2	3	6.25	1	Periodontal medicine	116
	2	1	3	6.25	1	طرح درمان	17

جدول بلوپرینت EDC		
رتبه علمی:	نام گزوه آموزشی: پریو	تعداد سوال: